

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๗๐๘.๔/๑๒๗๒

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กรณี
สิทธิผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขของผู้ต้องขัง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๔๑๖๗๓ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๔๑๓๗ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการประชุมข้อหารือ เรื่อง สิทธิของผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับการบริการ
สาธารณสุขจากรัฐ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนฯ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติ
เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รับทราบรายงานผลการพิจารณาคำร้อง เพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอ
ในการปรับปรุงกฎหมาย เรื่อง สิทธิของผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐ กรณีการ
เข้าถึงสิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขของผู้ต้องขัง และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลัก
รับไปพิจารณาร่วมกับ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ แพทยสภา และสภาการพยาบาล เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทาง
และความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป
ความละเอียดดังแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมราชทัณฑ์ ได้ดำเนินการจัดประชุมข้อหารือ เรื่อง สิทธิของ
ผู้ต้องขังและสิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐ กรณีการเข้าถึงสิทธิในการได้รับการบริการสาธารณสุขของ
ผู้ต้องขัง ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
ชั้น ๙ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
โดยมี นายรัชชัย ไทยเขียว รองปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน มีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย กระทรวง
แรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ แพทยสภา สภาการพยาบาล สำนักพันพิทยา กองแผนงาน และกองนิติการ เพื่อพิจารณาศึกษา
แนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะฯ และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวในภาพรวม เรียบร้อยแล้ว ขอเรียนว่า

/ ๑. ข้อเสนอแนะ ...

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาถึงการต่อกระทรวงสาธารณสุข

๑) กระทรวงสาธารณสุข โดยโรงพยาบาลในเขตพื้นที่ควรจัดทำแจ้งเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำ เช่น จัดแพทย์เฉพาะทางเข้ามาตรวจรักษาเป็นครั้งคราว หรือจัดแบ่งวัสดุเวชภัณฑ์ หรือการให้บริการต่างๆ หากโรงพยาบาลในเขตพื้นที่ใดไม่มีศักยภาพหรือกำลังเจ้าหน้าที่เพียงพอในการให้บริการสุขภาพกับเรือนจำ ให้จัดสรรงบประมาณให้กับเรือนจำเพื่อจัดจ้างเอกชนเข้ามาดำเนินการแทน

๒) กระทรวงสาธารณสุข โดยโรงพยาบาลในเขตพื้นที่ต้องรับการส่งตัวผู้ต้องขังควรประสานงานกับกรมราชทัณฑ์พิจารณาจัดห้องพักรักษาไว้สำหรับผู้ต้องขังที่ถูกส่งต่อมาจากเรือนจำและสถานที่สำหรับนอนเฝ้าของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีลักษณะเหมาะสมกับการควบคุมผู้ต้องขังไม่ให้หลบหนี

ที่ประชุมมีมติให้ กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมหารือเกี่ยวกับการจัดบริการทางการแพทย์ในเรือนจำทั้งระบบ ร่วมกับ กรมราชทัณฑ์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และออกแนวทางการปฏิบัติในภาพรวมให้ถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ

๒. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาถึงการต่อกรมราชทัณฑ์ มีดังนี้

๑) กรมราชทัณฑ์ โดยเรือนจำและโรงพยาบาลในเขตพื้นที่แต่ละแห่งควรประสานงานกันเพื่อจัดตั้งระบบการส่งต่อผู้ต้องขังไปตรวจรักษา เช่น ให้มีช่องทางเข้าพิเศษที่ไม่ต้องนั่งรอคิวร่วมกับผู้ป่วยทั่วไป เพื่อให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์สะดวกในการควบคุมดูแล

๒) กรมราชทัณฑ์ ควรออกแบบการเชื่อมต่อฐานข้อมูลของผู้ต้องขังเข้ากับฐานข้อมูลของสำนักงานหลักประกันสุขภาพ และสำนักงานหลักประกันสังคม หากมีผู้ต้องขังรายใหม่เข้ามาเมื่อได้หมายเลขประจำตัว ๑๓ หลักแล้ว ให้สามารถเชื่อมต่อข้อมูลไปยังสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและสำนักงานหลักประกันสังคม เพื่อโอนย้ายสิทธิการรักษาพยาบาลของผู้ต้องขังได้โดยอัตโนมัติ เพื่อลดภาระของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ในการรวบรวมเอกสารเพื่อยื่นต่อสำนักงานหลักประกันสุขภาพและสำนักงานหลักประกันสังคม

๓) กรมราชทัณฑ์ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่พยาบาลวิชาชีพ ทำหน้าที่ทางธุรการในการติดต่อประสานงาน และขึ้นทะเบียนสิทธิการรักษาพยาบาลให้ตรงกับความเป็นจริงและทันสมัยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยอาจจัดการอบรมอาสาสมัครผู้ต้องขังให้ทำหน้าที่นี้อย่างเป็นกิจจะลักษณะก็ได้ เพื่อลดภาระของพยาบาลวิชาชีพในงานธุรการ และเพื่อให้พยาบาลมีเวลาในการตรวจรักษาผู้ต้องขังมากขึ้น

๔) กรมราชทัณฑ์ ควรมีนโยบายให้สถานพยาบาลในเรือนจำแต่ละแห่งประสานงานกับโรงพยาบาลในเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์เชื่อมต่อระหว่างสถานพยาบาลในเรือนจำไปยังโรงพยาบาลในเขตพื้นที่ สำหรับกรณีที่ต้องปรึกษาแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางก็สามารถติดต่อผ่านทางระบบวิดีโอคอนเฟอร์เรนซ์ เพื่อลดภาระของเจ้าหน้าที่ ไม่จำเป็นต้องส่งตัวผู้ต้องขังออกไปภายนอกทุกกรณี โดยกรมราชทัณฑ์ควรพิจารณากฎหมาย ระเบียบเรื่องการห้ามอุปกรณ์การติดต่อสื่อสารภายในเรือนจำในกรณีนี้เป็นกรณีเฉพาะ

๕) กรมราชทัณฑ์ ควรจัดให้รถของเรือนจำที่ทำหน้าที่นำผู้ต้องขังส่งโรงพยาบาลภายนอก มีเครื่องมือช่วยชีวิตขณะเดินทางไปยังโรงพยาบาลด้วย โดยอาจจะประสานงานกับระบบรถฉุกเฉิน ๑๖๖๙ ให้มีช่องทางในการมารับผู้ต้องขังออกจากเรือนจำได้อย่างรวดเร็วเมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น

๖) กรมราชทัณฑ์ ควรพิจารณาตั้งหน่วยกำลังพิเศษขึ้นมาสำหรับทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังไปส่งยังสถานพยาบาล หากเรือนจำใดมีความจำเป็นที่จะต้องส่งผู้ต้องขังจำนวนมากออกไปรับการรักษาพยาบาล แต่มีกำลังเจ้าหน้าที่ไม่พอ ก็ให้ขอกำลังเจ้าหน้าที่หน่วยกำลังพิเศษจากส่วนกลางไปควบคุมดูแลผู้ต้องขังได้ ซึ่งหน่วยกำลังพิเศษนี้ควรมีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องขังข้ามเขต สำหรับการเดินทางไปรับการรักษายังโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดอื่นที่มีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษด้วย

๗) กรมราชทัณฑ์ โดยเรือนจำแต่ละแห่งควรส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ด้วยการจัดให้มีหนังสือความรู้เกี่ยวกับการระวังและป้องกันโรคเบื้องต้น และส่งเสริมให้มีการออกกำลังกายในเรือนจำเป็นประจำ

๘) กองบริการทางการแพทย์ กรมราชทัณฑ์ ควรประสานงานกับกรมสุขภาพจิต เพื่อจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องสุขภาพจิตเข้ามาดูแลผู้ต้องขังในเรือนจำให้มากขึ้น โดยคำนึงถึงว่าผู้ต้องขังในเรือนจำส่วนใหญ่ตกอยู่ในภาวะเครียดและเป็นกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงต่อการมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากกว่าคนทั่วไป

๙) สถานพยาบาลในเรือนจำแต่ละแห่งควรมีมาตรการคัดกรองโรคระบาดที่เป็นอันตรายต่อผู้ต้องขัง ควรตรวจผู้ต้องขังให้ครบทุกคน และมีการตรวจหาเชื้ออย่างสม่ำเสมอเป็นประจำวันอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เช่น ควรมีการเอ็กซเรย์ปอดหาเชื้อวัณโรค ควรมีการแจกวัดชิ้นไข้หวัดใหญ่ในเรือนจำ อย่างน้อยระบบการตรวจและการคัดกรองต้องพัฒนาให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับมาตรการส่งเสริมและป้องกันโรคของคนทั่วไป

ที่ประชุมมีมติให้

๑) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๔ ข้อที่ ๕ ข้อที่ ๘ และข้อที่ ๙ นำรวมเข้าไว้ในการจัดประชุมหรือเกี่ยวกับการจัดบริการทางการแพทย์ในเรือนจำทั้งระบบ ที่มีกระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพ

๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อ ๖ - ๘ เนื่องจากมีการดำเนินการอยู่แล้ว จึงยังให้มีการดำเนินการต่อไป

๓) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อ ๒ และ ข้อ ๓ ให้ กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์รับไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรม ภายใน ๙๐ วัน

๓. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการต่อกระทรวงสาธารณสุข

๑) กระทรวงสาธารณสุข ควรออกระเบียบกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำให้โรงพยาบาลในเขตพื้นที่ของเรือนจำที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามจำนวนค่าหัวของประชากรในเรือนจำ มีหน้าที่จัดบุคลากรและจัดบริการให้แก่เรือนจำ เช่น จัดให้เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลมาช่วยดูแลขั้นตอนการคัดกรองผู้ต้องขัง หรือการตรวจโรคประจำปีเป็นประจำ และให้เพิ่มผู้ต้องขังเข้าไปในนิยาม

ที่ประชุมมีมติให้ นำรวมเรื่องนี้เข้าไว้ในการจัดประชุมหรือเกี่ยวกับการจัดบริการทางการแพทย์ในเรือนจำทั้งระบบ ในข้อ ๑ ของข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงสาธารณสุข

๔. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการต่อกรมราชทัณฑ์

๑) กรมราชทัณฑ์ ควรพิจารณาจัดทำระเบียบวิธีปฏิบัติ หรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบกรมราชทัณฑ์ ฉบับที่ ๖ เรื่อง การอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปรักษาตัวภายนอกเรือนจำ ให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติเมื่อเกิดกรณีที่ผู้ต้องขังเจ็บป่วยฉุกเฉิน เพื่อให้มีมาตรฐานที่รับรองได้ว่าผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยฉุกเฉินจะเข้าถึงการรักษาพยาบาลอย่างทันท่วงที

ที่ประชุมมีมติให้ กองนิติการ กรมราชทัณฑ์ รับไปดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน

๕. มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่อง

๑) บุคลากรที่กรมราชทัณฑ์ได้รับเพิ่มมาและจะของงบประมาณกลางนั้น ให้จัดทำแผนงานในเรื่องระยะเวลาในการบรรจุและประเภทของบุคลากรที่จะจัดสรร และหากมีความจำเป็นในเรื่องของตำแหน่งบุคลากรในการดำเนินการในครั้งนี้ เห็นควรให้มีการพิจารณาก่อนที่จะส่งมายังสำนักงบประมาณ

๒) การขอจัดตั้งงบประมาณสำหรับผู้ต้องขังชาวต่างชาติที่ไม่มีสิทธิการรักษาให้มีมติให้รวมเรื่องในข้อนี้เข้าไว้ในการจัดประชุมหารือที่เกี่ยวกับการจัดบริการทางการแพทย์ในเรือนจำทั้งระบบที่มีกระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพ เพื่อพิจารณาว่าควรเป็นหน่วยงานใดที่ต้องดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอกณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ไพบุลย์ คุ้มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมราชทัณฑ์

โทร. ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๑

โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๐